

Factsheet Leghennen

De belangrijkste verschillen

	Gangbaar scharrelei	Beter Leven 	Beter Leven 	Beter Leven
Oppervlakte binnenruimte	9 hennen per m ²	9 hennen per m ²	9 hennen per m ²	6,7 hennen per m ² ¹
Overdekte uitloop	X	✓	✓	✓
Vrije uitloop naar buiten	X	X	✓	✓
			1 hen per 4m ² ²	1 hen per 4 m ² ³
Maximum groepsgrootte	X	6.000 hennen	6.000 hennen	6.000 hennen
Afleidingsmateriaal	X	✓	✓	✓

1. *Biologische producten krijgen automatisch het Beter Leven keurmerk met 3 sterren. Deze criteria zijn vastgesteld door Skal. Hierbij hebben de kippen een minimaal oppervlak van 6 hennen per m².*
2. *De weide mag opgesplitst worden om het gras de tijd te geven om te groeien. In dat geval geldt een minimum van 2,5 m² per hen.*
3. *Bij bedrijven zoals Rondeel (3 sterren) geldt een minimum van 216 m² vrije uitloop per 6000 hennen. Dit is geen klassieke vrije uitloop, hier is de ruimte namelijk precies ingericht naar de behoefte van de hennen, zodat deze optimaal wordt gebruikt. Zie ook het kopje 'Diergericht ontwerp'.*

Achtergrondinformatie

Meer ruimte

Bij het Beter Leven keurmerk hebben de kippen voldoende ruimte om alle gedragingen te kunnen uitvoeren en in alle behoeften te voorzien. Ze leven met 6 tot 9 kippen op één vierkante meter, in een maximum groepsgrootte van 6.000 dieren. In gangbare bedrijven leven 9 kippen op één vierkante meter.

Binnenruimte

In de avond gaan de kippen graag hoog op stok. Ze zijn dan in de natuur een minder makkelijke prooi voor roofdieren, wat ze een veilig gevoel geeft. Daarnaast leggen kippen hun eieren graag in een beschutte, schemerige ruimte met extra privacy. Om in deze behoeften te voorzien, staan in het binnenverblijf meestal stellages van twee tot drie niveaus. Hierin zijn nestkasten, zitstokken, drinknippels en voerbakjes verwerkt. In en onder de stellages is het een stuk donkerder. Hier wordt de ruimte verlicht met rode schemerverlichting.

Vrije uitloop

Legkippen bij het Beter Leven keurmerk hebben een extra overdekte uitloop met frisse lucht. Kippen met Beter Leven keurmerk met 2 en 3 sterren hebben daarnaast ook een vrije uitloop naar buiten. Hierin mogen ze minimaal 8 uur per dag rondscharrelen. Kippen zijn van oorsprong bosdieren. Een groot en open weiland zullen ze daarom niet gebruiken. In de vrije uitloop staat daarom extra beschutting in de vorm van bomen, struiken en schuiftafels. Bij gangbare vrije uitloopbedrijven is extra beschutting niet verplicht. Gangbare scharrelbedrijven hebben geen (overdekte) uitloop.

Verenpikken en kannibalisme

Verenpikken is een erg lastig gedragsprobleem. Zacht verenpikken naar de veren van een andere kip is normaal sociaal gedrag van kippen. Maar door verveling, een grote groepsgrootte en weinig bewegingsruimte kan dit zachte verenpikken doorslaan naar ernstig pikken. Op den duur leidt dit tot kale plekken en verwondingen aan kammen, lellen en cloaca en uiteindelijk zelfs kannibalisme. Het is lastig om dit gedrag volledig te doen verdwijnen. Om verenpikken te voorkomen, wordt in gangbare bedrijven het licht gedimd. Daarnaast werden de snavels van de kippen gekapt. Snavelkappen bij legkippen met Beter Leven keurmerk met 3 sterren niet toegestaan en vanaf 1-1-2019 is dit in de gehele leghennenhouderij verboden. Bij het Beter Leven keurmerk wordt verenpikken zo veel mogelijk voorkomen met behulp van extra afleidingsmateriaal, meer bewegingsvrijheid, frisse lucht in de vrije uitloop en een natuurlijk dag- en nachtritme. Verder krijgen de hennen een natuurlijk daglichtritme, met een donkerperiode van minimaal 8 aaneengesloten uren.

Afleidingsmateriaal

Van nature brengen kippen een belangrijk gedeelte van de dag door met het zoeken van voedsel, scharrelen en stofbaden. Bij het Beter Leven keurmerk wordt hier extra aandacht aan geschonken. De pluimveehouder strooit dagelijks graan rond in de stal. Daarnaast krijgen de kippen stobalen, waar ze bovenop kunnen zitten om strootjes eruit te pikken en vervolgens helemaal uit elkaar te halen. Ook is de stal ingestrooid met vers stro, houtkrullen of zand zodat de kippen kunnen scharrelen en stofbaden kunnen nemen. Daarnaast krijgen de kippen pikstenen waaraan de kippen hun snavels en nagels slijten.

Dag- en nachtritme

Natuurlijk licht en een normaal dag- en nachtritme heeft een grote positieve invloed op het welzijn van kippen. Voor kippen is goed licht zelfs belangrijker dan reuk en gehoor. Kippen kunnen de flikkeringen van kunstlicht waarnemen. Hoog frequent licht is bij het Beter Leven keurmerk daarom verplicht. Dankzij ramen, daglichtkokers of daglichtplaten in het dak komt het daglicht naar binnen. Naast licht is een donkere periode ook belangrijk. De kippen hebben in ieder geval 8 uur per dag een aaneengesloten donkere periode, voor een goede nachtrust en een natuurlijk dag- en nachtritme.

Gezondheid

Een vaste pluimveedierenarts stelt samen met de pluimveehouder een gezondheidsplan op, waarin de doelstellingen voor beheersing en reductie van ziekten worden vastgelegd. De dierenarts komt minstens eens per maand op het bedrijf voor een algemene controle. Een keer per jaar wordt het hele gezondheidsbeleid geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Daarnaast worden de kippen waar nodig ingeënt tegen een aantal veel voorkomende ziektes zoals salmonella. Wanneer dieren in staat zijn om hun natuurlijke gedrag te vertonen, is de kans op gezondheid- en welzijnsproblemen een stuk kleiner.

Diergericht ontwerp

Eieren van biologische leghennen komen automatisch in aanmerking voor het Beter Leven keurmerk 3 sterren. Deze bedrijven worden gecontroleerd door een erkende biologische certificerende instantie en voldoen aan de Europese biologische wetgeving. Sommige bedrijven voldoen niet aan de biologische wetgeving, er wordt bijvoorbeeld geen biologisch voer gevoerd, maar zitten wel op hetzelfde dierwelzijnsniveau als biologische leghennen. Deze bedrijven komen ook in aanmerking voor het Beter Leven keurmerk 3 sterren.

Deze bedrijven hebben de stal en de uitloop op zo'n manier ontworpen dat het voldoet aan alle behoeftes van de hennen (diergericht ontworpen). Om er zeker van te zijn dat het dierenwelzijn zowel in biologisch als in niet-biologische bedrijven met diergericht ontworpen stallen even hoog is, wordt bij nieuwe (diergericht ontworpen) stallen uitgebreid onderzoek gedaan. Pas als duidelijk is dat het welzijnsniveau vergelijkbaar is met biologisch, mogen in deze stal 3 sterren BLK leghennen gehouden worden. Het bedrijf voldoet in dat geval ook aan alle andere 3 sterren eisen, zoals de transportduur. Twee voorbeelden van diergericht ontworpen stallen met Beter Leven keurmerk 3 sterren zijn Rondeel en Kipster.

Eicodes

Eicodes zijn wettelijke vastgelegde codes op het ei die aangeven onder welke wettelijke norm de kippen leven.

- 0= biologisch ei
- 1= vrije-uitloopei
- 2= scharrelei
- 3= koloniehuisvesting.

Over het algemeen krijgen biologische eieren het 3 sterren keurmerk, vrije uitloop eieren het 2 sterren keurmerk en scharreleieren het 1 ster keurmerk.

Echter komt de eicode niet altijd overeen met het aantal sterren. Dit komt door verschil in wetgeving en de Beter Leven keurmerk criteria. Een bedrijf dat wettelijk gezien aan de scharrel- of vrije uitloopnorm voldoet, kan dus qua dierenwelzijn op het niveau van 3 sterren zitten. Om deze reden komt het voor dat scharrel eieren met eicode 2 (zoals Rondeel of Kipster) of vrije uitloop eieren met eicode 1 (zoals Gijs-ei) toch het Beter Leven keurmerk 3 sterren krijgen.